

Gemeente
Leidschendam-Voorburg

Afdeling Bestuurlijke en Juridische
Zaken

Raadhuisplein 1
Leidschendam
Postbus 905
2270 AX Voorburg

Telefoon 14 070
Fax (070) 320 13 02

www.leidschendam-voorburg.nl
info@leidschendam-voorburg.nl

Ad Adstra Advocaten
De heer mr. J. Hemelaar
Postbus 304
2300 AH Leiden

Datum 15 februari 2012
Ons kenmerk 644679
Uw kenmerk 10411060 JH/
Contactpersoon mw. R. Mangoenpawiro / mw. M. van Kampen
Telefoon (070) 300 91 06 / 300 90 29 Fax afdeling (070) 300 93 80
Bijlagen Commissieadvies, verslag hoorzitting en beroepsbijlage
Onderwerp Beslissing op bezwaar

Geachte heer Hemelaar,

Uw cliënt, de heer J. Dingler, heeft met zijn brieven van 6, 22, 29 december 2010 en 15 juli 2011 bezwaarschriften ingediend tegen ons besluit van 22 augustus 2011. Het besluit van 22 augustus 2011 betreft de buiten behandelingstelling van de aanvraag voor een identiteitskaart.

Wij hebben naar aanleiding van de bezwaarschriften en het advies van de commissie voor bezwaarschriften het besluit heroverwogen. Hieronder informeren wij u over onze beslissing op de bezwaarschriften.

Advies van de commissie

De onafhankelijke commissie voor bezwaarschriften (de commissie) heeft de bezwaarschriften behandeld in haar vergadering van 12 december 2011. U was bij deze hoorzitting aanwezig om de bezwaarschriften mondeling toe te lichten. Vervolgens heeft de commissie ons geadviseerd om de bezwaarschriften ongegrond te verklaren. Het advies van de commissie is als bijlage bij deze brief gevoegd.

Besluit

Wij hebben besloten om het standpunt van de commissie over te nemen en verklaren de bezwaarschriften ongegrond. Dit betekent dat wij ons besluit van 22 augustus 2011 in stand laten. Uw verzoek om vergoeding van de proceskosten wordt afgewezen. Het verzoek tot vergoeding van het griffierecht in beroep wordt toegekend.

Datum 15 februari 2012
Ons kenmerk 644679
Pagina 2/2

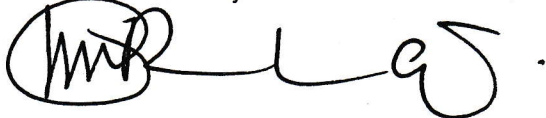
Gemeente
Leidschendam-Voorburg

Voor onze nadere motivering verwijzen wij u naar de overwegingen in het bijgevoegde commissieadvies. Dit advies maakt onderdeel uit van dit besluit.

Indien u het niet eens bent met ons besluit kunt u beroep instellen bij de rechtbank te Den Haag. Uw beroep dient binnen zes weken na de datum van verzending van deze beslissing te zijn ingediend. Meer informatie hierover treft u aan in de bijgevoegde beroepsbijlage.

Met vriendelijke groet,

namens burgemeester en wethouders van Leidschendam-Voorburg,
hoofd Bestuurlijke en Juridische Zaken,

A handwritten signature in black ink, consisting of a circular initial 'MK' followed by a long horizontal stroke and a final 'g' shape.

mw. mr. M.H. Kranenburg.

COMMISSIE VOOR DE BEHANDELING VAN BEZWAARSCHRIFTEN KAMER III

- AAN : Burgemeester en wethouders
ADVIES INZAKE : De bezwaarschriften van 6, 22, 29 december 2010 en 15
juli 2011 van de heer J. Dingler (belanghebbende).
- COMMISSIELEDEN : De heer mr. drs. B. Nieuwenhuizen, voorzitter;
Mevrouw mr. P.I. Algoe, lid;
Mevrouw mr. drs. A. Douwes, lid.
- SECRETARIS : De heer mr. A. Danişman
- AANWEZIGE GEMACHTIGDE : De heer mr. drs. J. Hemelaar

KORTE INHOUD BEZWAARSCHRIFT

- : Belanghebbende voert aan dat:
- zijn aanvraag voor een identiteitskaart op 22 november 2010 niet in behandeling is genomen, aangezien hij bezwaar maakte tegen de opname van zijn vingerafdrukken;
 - zijn vingerafdrukken niet in een landelijke database mogen worden opgenomen, aangezien dit een inbreuk is op zijn privacy;
 - hij ook bezwaar maakt tegen het verstrekkingenregime;
 - de maatregelen veel verder gaan dan het doel dat de nieuwe Paspoortwet nastreeft;
 - de centrale opslag fraudegevoelig is;
 - de maatregelen in strijd zijn met artikel 8 van het Europees Verdrag voor de Rechten van de Mens en de Fundamentele Vrijheden (hierna: het EVRM), Richtlijn 95/46/EG van het Europees Parlement en de Raad van 24 oktober 1995 betreffende de bescherming van natuurlijke personen in verband met de verwerking van persoonsgegevens en betreffende het vrije verkeer van die gegevens, artikel 16 van het Verdrag betreffende de Werking van de Europese Unie en Verordening (EG) nr. 444/2009 van het Europees Parlement en de Raad van 28 mei 2009 tot wijziging van Verordening (EG) nr. 2252/2004 van de Raad betreffende normen voor de veiligheidskenmerken van en biometrische gegevens in door de lidstaten afgegeven paspoorten en reisdocumenten (hierna: Verordening 444/2009);
 - alle handelingen die door de gemeente ten aanzien van zijn vingerafdrukken worden verricht moeten voldoen aan de Wet bescherming persoonsgegevens (hierna: Wbp);
 - de gemeente aansprakelijk is voor de schade indien zijn vingerafdrukken in strijd met de Wbp of anderszins onrechtmatig worden verwerkt.
- Belanghebbende voert bij brief d.d. 8 juli 2011 aan dat:
- de risico's van de opslag van vingerafdrukken nog steeds actueel zijn;
 - het onacceptabel is dat het paspoort op afstand is uit te lezen;
 - de toezegging van Minister Donner opportunistisch, informeel en vrijblijvend is.

CONCLUSIE VAN DE COMMISSIE

: Ongegrond

Feiten

Belanghebbende heeft op 22 november 2010 mondeling een identiteitskaart aangevraagd bij de afdeling Burgerzaken van de gemeente Leidschendam-Voorburg. Belanghebbende heeft bezwaar gemaakt tegen de opname van zijn vingerafdrukken in een landelijke centrale database. De aanvraag voor een identiteitskaart is niet in behandeling genomen.

Bij brief d.d. 6 december 2010 heeft belanghebbende een bezwaarschrift ingediend.

Bij besluit d.d. 31 maart 2011 is het bezwaarschrift niet-ontvankelijk verklaard.

Bij brief d.d. 9 mei 2011 heeft belanghebbende een beroepschrift ingediend bij de rechtbank 's-Gravenhage.

Bij brief d.d. 3 juni 2011 heeft de heer mr. drs. J. Hemelaar zich als gemachtigde gesteld.

Bij besluit d.d. 17 juni 2011 is het besluit op bezwaar d.d. 31 maart 2011 ingetrokken.

Bij brief d.d. 23 juni 2011 heeft de gemachtigde verzocht om het eerder ingediende bezwaarschrift te beschouwen als gericht tegen de weigering een besluit te nemen. Daarnaast heeft gemachtigde verzocht om vergoeding van proceskosten in beroep ten bedrage van € 437,- en het verschuldigde griffierecht.

Bij brief d.d. 15 juli 2011 heeft belanghebbende de gronden van het bezwaarschrift aangevuld.

Bij brief d.d. 8 augustus 2011 heeft belanghebbende een hersteltermijn van twee weken gekregen om zijn aanvraag om een identiteitskaart aan te vullen. Hierop is geen reactie ontvangen. Bij besluit d.d. 22 augustus 2011 is de aanvraag buiten behandeling gesteld.

Bij brief d.d. 16 september 2011 heeft gemachtigde een bezwaarschrift ingediend tegen de beslissing d.d. 22 augustus 2011. De gronden van het bezwaar zijn gelijkloidend aan het eerdere bezwaar- en beroepschrift.

Overwegingen

Voor wat betreft de relevante regelgeving verwijst de commissie naar de bijlage bij dit advies.

De commissie dient een advies te geven over de vraag of verweerder terecht en op juiste gronden de aanvraag voor een identiteitskaart buiten behandeling heeft gesteld.

Het wettelijke kader betreft het kader zoals dat op 28 juni 2009 als gevolg van de Rijkswet van 11 juni 2009 tot wijziging van de Paspoortwet in verband met het herinrichten van de reisdocumentenadministratie (Stb. 2009, 252) in werking is getreden. De daarin opgenomen wijzigingen strekken er vooral toe de wet in lijn te brengen met de Europese verordening betreffende normen voor de veiligheidskenmerken van en biometrische gegevens in door de lidstaten afgegeven paspoorten en reisdocumenten (Verordening EG nr. 2252/2004, als gewijzigd bij Verordening 444/2009, hierna: de Verordening).

Op grond van artikel 1, eerste lid, van de Verordening dienen door de lidstaten afgegeven paspoorten en reisdocumenten te voldoen aan de in de bijlage vervatte minimumveiligheidsnormen.

Op grond van artikel 1, tweede lid, van de Verordening wordt voor deze paspoorten en reisdocumenten een opslagmedium gebruikt dat een gezichtsopname bevat en nemen de lidstaten ook twee platte vingerafdrukken in een interoperabel formaat op.

In artikel 1, lid 2bis, van de Verordening worden de personen vermeld die vrijgesteld zijn van de verplichting tot afname van vingerafdrukken en artikel 1, lid 2ter, van de Verordening gaat over de tijdelijke onmogelijkheid om afdrucken van vingers te nemen.

Op grond van artikel 1, derde lid, van de Verordening, is deze van toepassing op door de lidstaten afgegeven paspoorten en reisdocumenten.

Op grond van artikel 4, derde lid, van de Verordening worden biometrische gegevens verzameld en opgeslagen in het opslagmedium voor paspoorten en reisdocumenten, met het oog op de afgifte van zulke documenten.

Op grond van artikel 2, tweede lid, van de Paspoortwet is de Nederlandse identiteitskaart een reisdocument.

Ingevolge artikel 3, derde lid, van de Paspoortwet is een reisdocument voorzien van de gezichtsopname, twee vingerafdrukken en de handtekening van de houder volgens nader door Onze Minister te stellen regels. Bij algemene maatregel van rijksbestuur kunnen reisdocumenten worden aangewezen die niet worden voorzien van een of meer van deze gegevens en kunnen regels worden gesteld over de gevallen waarin kan worden afgezien van het opnemen van de gezichtsopname, vingerafdrukken of de handtekening in het aangevraagde reisdocument indien deze gegevens niet van de houder kunnen worden verkregen.

Ingevolge artikel 3, achtste lid, van de Paspoortwet houden de tot uitreiking bevoegde autoriteiten een administratie bij met betrekking tot uitgereikte reisdocumenten en daarin bijgeschreven personen. Deze administratie bevat de gegevens bedoeld in het eerste, tweede, vierde, vijfde en zesde lid van dit artikel, alsmede de documentnummers. In deze administratie kunnen voorts ten hoogste de gegevens die bij de aanvraag zijn overgelegd, worden opgenomen. De foto en de handtekening worden bewaard door de autoriteit die het reisdocument heeft verstrekt, in een administratie die zowel op naam als op documentnummer toegankelijk is.

Ingevolge artikel 65, eerste lid, van de Paspoortwet bewaart de autoriteit die het reisdocument verstrekt, in de administratie, bedoeld in artikel 3, achtste lid, tweede volzin:

- a. de in artikel 3, derde lid, bedoelde vingerafdrukken;
- b. twee andere, door Onze Minister aan te wijzen vingerafdrukken van de aanvrager van een reisdocument.

Ingevolge artikel 65, tweede lid, van de Paspoortwet worden de in het eerste lid bedoelde gegevens uitsluitend verstrekt aan autoriteiten, instellingen en personen die belast zijn met de uitvoering van deze wet, voor zover zij de gegevens nodig hebben voor die uitvoering.

Ingevolge artikel 65, derde lid, van de Paspoortwet worden de in het eerste lid bedoelde gegevens, alsmede de in artikel 3, achtste lid, bedoelde gegevens, bij de inwerkingtreding van artikel I, onderdelen D en E, van het bij koninklijke boodschap van 21 januari 2008 ingediende voorstel van rijkswet tot wijziging van de Paspoortwet in verband met het herinrichten van de

reisdocumentenadministratie (Kamerstukken II 2007/08, 31 324 (R1844), nr. 2), nadat dit voorstel tot wet is verheven, overgebracht naar de reisdocumentenadministratie, bedoeld in artikel 4a, zoals dit luidt na inwerkingtreding van artikel I, onderdeel D, van genoemd voorstel van rijkswet.

Bij het indienen van een aanvraag voor een reisdocument worden op grond van artikel 28a, eerste lid, van de Paspoortuitvoeringsregeling Nederland 2001 (hierna: de PUN) de afdrucken van vier vingers van de aanvrager opgenomen.

In artikel 28a, zesde lid, van de PUN is bepaald dat indien de daartoe aangewezen ambtenaar van oordeel is dat het fysiek dan wel als gevolg van een tijdelijke verhindering onmogelijk is om van de aanvrager te verlangen dat bij hem op het moment van het indienen van de aanvraag vier vingerafdrucken worden opgenomen, in ieder geval de afdrucken opgenomen worden van de vingers waarbij dit volgens de daartoe aangewezen ambtenaar wel mogelijk is. Bij gerede twijfel of het fysiek dan wel als gevolg van een tijdelijke verhindering onmogelijk is om vier vingerafdrucken op te nemen, kan van de aanvrager worden verlangd, dat deze daartoe een door een bevoegde arts of medische instelling ondertekende verklaring overlegt.

Ingevolge artikel 39, eerste lid, van de PUN wordt een aanvraag waarbij niet is voldaan aan het bepaalde in de artikelen 9 tot en met 38 niet in behandeling genomen.

Met ingang van 23 juni 2011 is aan artikel 72 van de PUN een vijfde lid toegevoegd (Staatscourant 2011, nr. 11123):

5. In afwijking van het vierde lid worden de in de reisdocumentenadministratie opgenomen vingerafdrucken, bedoeld in artikel 28a, bewaard tot het moment dat de uitreiking van het aangevraagde reisdocument dan wel de reden voor het niet uitreiken daarvan, in het reisdocumentenstation is geregistreerd.

De commissie stelt vast dat onder de huidige, in werking getreden wettelijke regeling de aanvraag en verstrekking van een identiteitskaart tot gevolg heeft dat vier vingerafdrucken van de aanvrager worden opgeslagen in de gemeentelijke administratie waar de identiteitskaart wordt aangevraagd. Twee afdrucken worden in de identiteitskaart opgenomen. De afdrucken kunnen uitsluitend worden gebruikt ter uitvoering van de Paspoortwet. Dit houdt in dat bij de afgifte van een volgende identiteitskaart (wegens het verlopen van de termijn waarvoor de identiteitskaart geldig is verklaard, dan wel na verlies of diefstal), ter vaststelling en verificatie van de identiteit van de aanvrager kan worden teruggegrepen op de eerder afgegeven vingerafdrucken. Verder strekt het huidige wettelijke kader niet. De door belanghebbende gevreesde verstrekking aan derden, zoals de officier van justitie en de AIVD, is dan ook thans niet aan de orde. Dit betreft immers een nog niet in werking getreden deel van de Paspoortwet, te weten artikel 4b. Hetzelfde geldt voor de opname van vingerafdrucken in een nationaal, centraal administratiesysteem, nu ook deze maatregel ingevolge artikel 65, derde lid, van de Paspoortwet, afhankelijk is gesteld van de inwerkingtreding van onderdelen die thans nog geen werking hebben. Voor zover de bezwaren van belanghebbende zien op de centrale opslag van vingerafdrucken en de vrees voor raadpleging door derden van een centrale opslag van vingerafdrucken, slagen die naar het oordeel van de commissie dan ook niet. De commissie verwijst in dit verband naar een uitspraak van de voorzieningenrechter van de rechtbank Utrecht van 15 juli 2011 (www.rechtspraak.nl, LJN BR2009).

Bij brief d.d. 26 april 2011 heeft Minister Donner laten weten dat hij voorlopig afziet van de opname van vingerafdrukken in een (centrale) database. De kwaliteit van de afgenomen vingerafdrukken is te laag, zodat ze niet geschikt zijn voor identificatie. Het doel om tot een centrale database te komen, blijft wel overeind. Maar een centrale database wordt uitgesteld totdat de techniek voor betere kwaliteit vingerafdrukken kan zorgen. Ook al afgenomen vingerafdrukken worden vernietigd. De commissie constateert dat de minister van Binnenlandse Zaken blijkens deze brief aan de Tweede Kamer kennelijk tot de conclusie is gekomen dat het gebruik van de vingerafdrukken voor doeleinden van verificatie en identiteitsvaststelling niet mogelijk is zonder een te hoog percentage gevallen waarin een "misser" wordt aangegeven bij een rechtmatige houder van het reisdocument. Om die reden vindt de minister het beter om voor nu te stoppen met de opslag van de vingerafdrukken in de decentrale reisdocumentenadministratie. In zijn brief van 19 mei 2011 heeft de minister de Tweede Kamer geïnformeerd over de wijze waarop hij uitvoering zal geven aan de besluiten zoals meegedeeld in de brief van 26 april 2011. De minister heeft aangekondigd dat de Paspoortwet zal worden gewijzigd, waardoor de wettelijke grondslag om vingerafdrukken in de reisdocumentenadministratie op te slaan, komt te vervallen. Tevens wordt de Paspoortwet gewijzigd in verband met het besluit om de Nederlandse identiteitskaart niet meer de formele status van reisdocument toe te kennen. Daardoor is de Verordening niet meer op de Nederlandse identiteitskaart van toepassing. Dat betekent dat het opnemen van vingerafdrukken bij de aanvraag van de Nederlandse identiteitskaart dan beëindigd kan worden.

Naast de voorgenomen wetswijzigingen is tevens aanpassing noodzakelijk in de programmatuur van het Reisdocumenten Aanvraag- en Archiefstation (RAAS). Dat gaat in twee fasen:

- in de eerste fase wordt de programmatuur aangepast zodat van nieuwe aanvragen de vingerafdrukken worden gewist nadat de uitreiking van het reisdocument is geregistreerd.
- in de tweede fase moeten ook de vingerafdrukken die sinds juni 2009 zijn opgeslagen, worden verwijderd uit de reisdocumentenadministratie.

De commissie stelt in dit verband vast dat artikel 72 van de PUN met ingang van 23 juni 2011 middels toevoeging van een vijfde lid is gewijzigd (Stcrt. 2011, nr. 11123).

Vingerafdrukken die bij een aanvraag worden afgegeven blijven niet meer opgeslagen in een reisdocumentenadministratie, maar worden op het moment dat de uitreiking van het reisdocument in de administratie is geregistreerd, verwijderd.

Hoewel de minister in zijn brief van 19 mei 2011 aan de Tweede Kamer heeft toegezegd dat de status van de Nederlandse identiteitskaart zal worden gewijzigd, kan belanghebbende daaraan naar het oordeel van de commissie niet een recht ontleenen dat hij nu al, voordat de Paspoortwet is gewijzigd, een identiteitskaart kan krijgen waarin geen vingerafdrukken zijn opgenomen. Thans is immers op de Nederlandse identiteitskaart nog de (naar aanleiding van de rechtstreeks werkende Verordening gewijzigde) Paspoortwet van toepassing en die staat er aan in de weg dat een identiteitskaart wordt afgegeven zonder vingerafdrukken. De commissie verwijst in dit verband onder meer naar de al eerder aangehaalde uitspraak van de voorzieningenrechter van de rechtbank Utrecht van 15 juli 2011.

Belanghebbende heeft voorts betoogd dat de afname en opslag van zijn vingerafdrukken een ongerechtvaardigde inbreuk is op het recht op respect van zijn privé-leven in de zin van artikel

8 van het EVRM .

De commissie overweegt dat het Europese Hof voor de Rechten van de Mens (hierna: het EHRM) in de uitspraak van 4 december 2008 (S. en Marper vs Verenigd Koninkrijk, 30562/04, www.rechtspraak.nl, LJN BH1813) heeft geoordeeld dat opslag van vingerafdrukken het privéleven kan beïnvloeden vanwege de unieke identificeerbaarheid van het individu die een vingerafdruk in een bepaalde context faciliteert (r.o. 84). Het EHRM heeft een schending van artikel 8 van het EVRM aangenomen omdat sprake was van een langdurige opslag in een nationale databank, van vingerafdrukken in combinatie met DNA-materiaal en DNA-profielen, en dit alles in een forensische context.

Naar het oordeel van de commissie is in het onderhavige geval de inbreuk op het recht op bescherming van de persoonlijke levenssfeer gerechtvaardigd te achten. Daartoe overweegt de commissie dat de opname van vingerafdrukken een groot belang dient, te weten het beschermen van reisdocumenten tegen frauduleus gebruik. Zoals uit het voorgaande volgt worden de vingerafdrukken gedurende een (zeer) korte termijn opgeslagen – namelijk vanaf het moment van afname van de vingerafdrukken bij de aanvraag tot het moment van afgifte van het reisdocument – en wordt gebruik gemaakt van een van internet afgesloten locale opslag in RAAS. Bovendien staat deze opslag alleen ten dienste aan de uitvoering van de Paspoortwet en is raadpleging door derden niet aan de orde. De commissie verwijst in dit verband ook naar de overwegingen van de rechtbank Den Haag in de uitspraak van 23 maart 2011 (www.rechtspraak.nl, LJN BP8841).

Gelet op het voorgaande ziet de commissie geen aanknopingspunten voor het oordeel dat de gewijzigde paspoortwetgeving in strijd is met hogere privacyregelgeving

Met betrekking op het, door de gemachtigde, ter hoorzitting gedane beroep op artikel 4:3 Awb overweegt de commissie als volgt.

De commissie overweegt dat artikel 4:3 Awb het voor de aanvrager mogelijk maakt om privacy-gevoelige gegevens niet aan het bestuursorgaan te verstrekken voor zover het belang van die gegevens voor het nemen van de beslissing niet opweegt tegen het belang van voor de aanvrager om die gegevens niet aan het bestuursorgaan ter kennis te brengen.

Naar het oordeel van de commissie is in het onderhavige geval de inbreuk op het recht op bescherming van de persoonlijke levenssfeer gerechtvaardigd te achten. De commissie verwijst naar de motivering in verband met het beroep op artikel 8 EVRM.

Ook heeft belanghebbende betoogd dat de veiligheid van het systeem niet afdoende is gewaarborgd. De commissie wijst op de waarborgen met betrekking tot de beveiliging die zijn neergelegd in de artikelen 90 tot en met 95 van de PUN. Voorts worden de vingerafdrukken versleuteld opgeslagen in de decentrale administratie middels het Reisdocumenten Aanvraag en Archief Station (RAAS). Verweerder heeft voorts aangegeven dat in de praktijk niet is gebleken van falende beveiligingsmaatregelen. De commissie is niet gebleken dat sprake is van een onverantwoorde beveiliging van het systeem. De verwijzing van belanghebbende naar meerdere stukken waaruit de zorg van vele deskundigen zou blijken, leidt niet tot dat oordeel.

Voor zover het bezwaar van belanghebbende er tevens op is gericht dat het gevaar bestaat dat de huidige regelgeving mogelijk zal leiden tot gebruik van vingerafdrukken voor andere doeleinden dan met de wetgeving is beoogd (function creep) is de commissie van oordeel dat dit in het huidige kader geen rol speelt, nu daarin het gebruik van vingerafdrukken wettelijk is beperkt tot het aanvraag- en afgifteproces van reisdocumenten.

Gelet op het bovenstaande bestaat geen grond voor het oordeel dat het bestreden besluit onvoldoende zorgvuldig tot stand is gekomen of onvoldoende is gemotiveerd. Het bezwaarschrift dient derhalve ongegrond te worden verklaard.

Met betrekking tot het bezwaar om de vingerafdrukken in overeenstemming met de Wet bescherming persoonsgegevens (Wbp) te verwerken overweegt de commissie als volgt.

Bij brief d.d. 30 december 2010 heeft verweerder aangegeven dat er meerdere maatregelen zijn getroffen om de privacy te beschermen en te waarborgen. In de eerste plaats gebeurt dit door in de Paspoortwet en in regelgeving die hieruit voortvloeit juridisch vast te leggen:

- waarvoor gegevens mogen worden gebruikt;
- wie ze mag opvragen;
- op welke manier ze geraadpleegd mogen worden.

De minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties moet altijd uitdrukkelijk toestemming geven voor raadpleging. Verder zijn er technische maatregelen getroffen om te voorkomen dat onbevoegden toegang krijgen tot de opgeslagen gegevens. Tenslotte is de Wbp van toepassing op de verwerking van gegevens in de reisdocumentenadministratie. Dit betekent onder andere dat belanghebbende zelf zijn gegevens kan inzien en als hij iets ziet wat niet klopt, kan hij vragen om dit te corrigeren. Het Collegé bescherming persoonsgegevens houdt in de gaten of er volgens de wettelijke voorschriften met de gegevens wordt omgegaan en of deze niet worden verstrekt als dat niet is toegestaan.

Met betrekking tot het verzoek van gemachtigde om vergoeding van proceskosten ten bedrage van € 437,- en het verschuldigde griffierecht overweegt de commissie als volgt.

De commissie dient een advies te geven over de vraag of de aan belanghebbende verleende rechtsbijstand dient te worden aangemerkt als 'beroepsmatig verleende rechtsbijstand' in de beroepsprocedure als bedoeld in artikel 1, aanhef en onder a, van het Besluit proceskosten bestuursrecht (Bpb).

De commissie stelt vast dat belanghebbende zelf het door hem ondertekende beroepschrift bij de rechtbank heeft ingediend. Onder verwijzing naar vaste rechtspraak (Centrale Raad van Beroep, 18 februari 2011, www.rechtspraak.nl, LJN BP5173) overweegt de commissie dat voor het door belanghebbende op eigen naam ingediende beroepschrift geen vergoeding kan worden toegekend, ook al zou dit beroepschrift door of met de hulp of na advies van mr. J. Hemelaar als professioneel rechtshulpverlener zijn opgesteld.

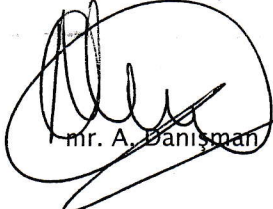
Ingevolge artikel 1, aanhef en onder a, van het Bpb worden immers slechts vergoeding van kosten toegekend voor verrichte proceshandelingen opgesomd in de bij dat besluit behorende bijlage. Het behulpzaam zijn bij het opstellen van een beroepschrift vormt als zodanig geen proceshandeling. Vergoeding zou slechts mogelijk zijn geweest indien het beroepschrift door of mede door mr. J. Hemelaar, in een kenbare hoedanigheid als gemachtigde van belanghebbende, zou zijn ingediend. Er is dan ook geen aanleiding voor een proceskostenveroordeling voor de procedure in beroep.

Voor zover namens belanghebbende is verzocht om vergoeding van het door belanghebbende in beroep voldane griffierecht ad € 152,- is de commissie van oordeel dat dit verzoek moet worden toegekend.

Advies

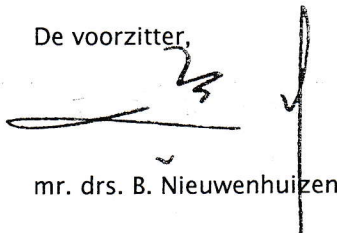
1. Het bezwaarschrift ongegrond te verklaren;
2. Het bestreden besluit in stand te laten;
3. Het verzoek tot vergoeding van de proceskosten af te wijzen;
4. Het verzoek tot vergoeding van het griffierecht in beroep toe te kennen.

De secretaris,

Mr. A. Danisman

De voorzitter,

Mr. drs. B. Nieuwenhuizen

Toepasselijke regelgeving

Artikel 8 EVRM

1. Everyone has the right to respect for his private and family life, his home and his correspondence.
2. There shall be no interference by a public authority with the exercise of this right except such as is in accordance with the law and is necessary in a democratic society in the interests of national security, public safety or the economic well-being of the country, for the prevention of disorder or crime, for the protection of health or morals, or for the protection of the rights and freedoms of others.

Verordening EG nr. 2252/2004, als gewijzigd bij Verordening EG nr. 444/2009 (hierna: Verordening)

Op grond van artikel 1, eerste lid, van de Verordening dienen door de lidstaten afgegeven paspoorten en reisdocumenten te voldoen aan de in de bijlage vervatte minimumveiligheids-normen.

Op grond van artikel 1, tweede lid, van de Verordening wordt voor deze paspoorten en reisdocumenten een opslagmedium gebruikt dat een gezichtsopname bevat en nemen de lidstaten ook twee platte vingerafdrukken in een interoperabel formaat op.

In artikel 1, lid 2bis, van de Verordening worden de personen vermeld die vrijgesteld zijn van de verplichting tot afname van vingerafdrukken en artikel 1, lid 2ter, van de Verordening gaat over de tijdelijke onmogelijkheid om afdrukken van vingers te nemen.

Op grond van artikel 1, derde lid, van de Verordening, is deze van toepassing op door de lidstaten afgegeven paspoorten en reisdocumenten.

Op grond van artikel 4, derde lid, van de Verordening worden biometrische gegevens verzameld en opgeslagen in het opslagmedium voor paspoorten en reisdocumenten, met het oog op de afgifte van zulke documenten.

Grondwet

Art. 94. Binnen het Koninkrijk geldende wettelijke voorschriften vinden geen toepassing indien deze toepassing niet verenigbaar is met een ieder verbindende bepalingen van verdragen en van besluiten van volkenrechtelijke organisaties.

Verdrag betreffende de Werking van de Europese Unie (Verdrag van Lissabon)

Artikel 16

1. Eenieder heeft recht op bescherming van zijn persoonsgegevens.

Algemene wet bestuursrecht

Artikel 4:2 – Vormvereisten aanvraag

2. De aanvrager verschaft voorts de gegevens en bescheiden die voor de beslissing op de aanvraag nodig zijn en waarover hij redelijkerwijs de beschikking kan krijgen.

Artikel 4:3 – Bevoegdheid aanvrager tot weigeren gegevens

1. De aanvrager kan weigeren gegevens en bescheiden te verschaffen voor zover het belang daarvan voor de beslissing van het bestuursorgaan niet opweegt tegen het belang van de eerbiediging van

de persoonlijke levenssfeer, met inbegrip van de bescherming van medische en psychologische onderzoeksresultaten, of tegen het belang van de bescherming van bedrijfs- en fabricagegegevens.

2. Het eerste lid is niet van toepassing op bij wettelijk voorschrift aangewezen gegevens en bescheiden waarvan is bepaald dat deze dienen te worden overgelegd.

Artikel 4:5 – Niet behandelen aanvraag

1. Het bestuursorgaan kan besluiten de aanvraag niet te behandelen, indien:
 - a. de aanvrager niet heeft voldaan aan enig wettelijk voorschrift voor het in behandeling nemen van de aanvraag, of
 mits de aanvrager de gelegenheid heeft gehad de aanvraag binnen een door het bestuursorgaan gestelde termijn aan te vullen.

Paspoortwet

Artikel 1

In deze wet wordt verstaan onder:

aanvraag: het verzoek tot verstrekking van een reisdocument, tot bijschrijving van kinderen als bedoeld in artikel 17 of tot wijziging van gegevens vermeld in een eerder verstrekt reisdocument;

Artikel 2

1. Reisdocumenten van het Koninkrijk der Nederlanden zijn:

- a. nationaal paspoort;
- b. diplomatiek paspoort;
- c. dienstpaspoort;
- d. reisdocument voor vluchtelingen;
- e. reisdocument voor vreemdelingen;
- f. nooddokument;
- g. andere reisdocumenten, door Onze Minister vast te stellen.

2. Reisdocument van het Europese deel van Nederland is de Nederlandse identiteitskaart, geldig voor de landen die partij zijn bij de op 13 december 1957 te Parijs tot stand gekomen Europese Overeenkomst nopens het verkeer van personen tussen de Lid-Staten van de Raad van Europa (*Trb.* 1960, 103). Onze Minister kan de territoriale geldigheid van de Nederlandse identiteitskaart uitbreiden.

Artikel 3, lid 3 en 8

3. Een reisdocument is voorzien van de gezichtsopname, twee vingerafdrukken en de handtekening van de houder volgens nader door Onze Minister te stellen regels. Bij algemene maatregel van rijksbestuur kunnen reisdocumenten worden aangewezen die niet worden voorzien van een of meer van deze gegevens en kunnen regels worden gesteld over de gevallen waarin kan worden afgezien van het opnemen van de gezichtsopname, vingerafdrukken of de handtekening in het aangevraagde reisdocument indien deze gegevens niet van de houder kunnen worden verkregen.

8. De tot uitreiking bevoegde autoriteiten houden een administratie bij met betrekking tot uitgereikte reisdocumenten en daarin bijgeschreven personen. Deze administratie bevat de gegevens bedoeld in het eerste, tweede, vierde, vijfde en zesde lid van dit artikel, alsmede de documentnummers. In deze

administratie kunnen voorts ten hoogste de gegevens die bij de aanvraag zijn overgelegd, worden opgenomen. De foto en de handtekening worden bewaard door de autoriteit die het reisdocument heeft verstrekt, in een administratie die zowel op naam als op documentnummer toegankelijk is.

Artikel 40, lid 1

1. Bevoegd tot het verstrekken van nationale paspoorten, reisdocumenten voor vluchtelingen en reisdocumenten voor vreemdelingen, zijn:

a. in Nederland: de burgemeester, voor zover het personen betreft die als ingezetene in de basisadministratie persoonsgegevens van zijn gemeente zijn ingeschreven;

Artikel 65

1. De autoriteit die het reisdocument verstrekt, bewaart in de administratie, bedoeld in artikel 3, achtste lid, tweede volzin:

a. de in artikel 3, derde lid, bedoelde vingerafdrukken;

b. twee andere, door Onze Minister aan te wijzen vingerafdrukken van de aanvrager van een reisdocument.

2. De in het eerste lid bedoelde gegevens worden uitsluitend verstrekt aan autoriteiten, instellingen en personen die belast zijn met de uitvoering van deze wet, voor zover zij de gegevens nodig hebben voor die uitvoering.

3. De in het eerste lid bedoelde gegevens, alsmede de in artikel 3, achtste lid, bedoelde gegevens, worden, bij de inwerkingtreding van artikel I, onderdelen D en E, van het bij koninklijke boodschap van 21 januari 2008 ingediende voorstel van rijkswet tot wijziging van de Paspoortwet in verband met het herinrichten van de reisdocumentenadministratie (Kamerstukken II 2007/08, 31 324 (R1844), nr. 2), nadat dit voorstel tot wet is verheven, overgebracht naar de reisdocumentenadministratie, bedoeld in artikel 4a, zoals dit luidt na inwerkingtreding van artikel I, onderdeel D, van genoemd voorstel van rijkswet.

6. Tot het moment waarop artikel I, onderdelen D en E, van het in het derde lid genoemde voorstel van rijkswet, nadat dit tot wet is verheven, in werking treedt, wordt in de in artikel 3, derde lid, tweede volzin, bedoelde bij algemene maatregel van rijksbestuur te stellen regels en in de in artikel 59 bedoelde bij of krachtens algemene maatregel van rijksbestuur te stellen regels voorzien bij ministeriële regeling.

Paspoortuitvoeringsregeling Nederland 2001

Artikel 28a. Vingerafdrukken

6. Indien de daartoe aangewezen ambtenaar van oordeel is dat het fysiek dan wel als gevolg van een tijdelijke verhindering onmogelijk is om van de aanvrager te verlangen dat bij hem op het moment van het indienen van de aanvraag vier vingerafdrukken worden opgenomen, worden in ieder geval de afdrukken opgenomen van de vingers waarbij dit volgens de daartoe aangewezen ambtenaar wel mogelijk is. Bij gerede twijfel of het fysiek dan wel als gevolg van een tijdelijke verhindering onmogelijk is om vier vingerafdrukken op te nemen, kan van de aanvrager worden verlangd, dat deze daartoe een door een bevoegde arts of medische instelling ondertekende verklaring overlegt.

Artikel 39

1. Een aanvraag waarbij niet is voldaan aan het bepaalde in de artikelen 9 tot en met 38 wordt niet in behandeling genomen.

Artikel 72. Opgenomen gegevens, raadpleegbaarheid, bewaartermijn

1. Van elk verstrekt reisdocument respectievelijk van elke daarin opgenomen bijschrijving wordt een administratie bijgehouden.
2. De in het eerste lid bedoelde reisdocumentenadministratie wordt bijgehouden in het reisdocumentenstation, voor zover het de daarin overeenkomstig de artikelen 40 en 55 opgenomen gegevens betreft.
3. De overige gegevens met betrekking tot de aanvraag, verstrekking en uitreiking worden als afzonderlijke documenten in de reisdocumentenadministratie opgenomen op een wijze die raadpleging in samenhang met de in het tweede lid bedoelde gegevens mogelijk maakt.
4. De in de reisdocumentenadministratie opgenomen gegevens worden gedurende elf jaren na de datum van verstrekking van het betreffende reisdocument dan wel de opnemingsdatum van de bijschrijving in een reisdocument bewaard.
5. In afwijking van het vierde lid worden de in de reisdocumentenadministratie opgenomen vingerafdrukken, bedoeld in artikel 28a, bewaard tot het moment dat de uitreiking van het aangevraagde reisdocument dan wel de reden voor het niet uitreiken daarvan, in het reisdocumentenstation is geregistreerd.

Hoofdstuk XII. Beveiliging

Artikel 90. Algemeen

De met de uitvoering van de wet belaste autoriteiten treffen maatregelen om de onder hen berustende reisdocumenten, bijschrijvingsstickers, apparatuur, programmatuur, opslagmedia, documentatie en overige materialen te beveiligen tegen ontvreemding dan wel vernietiging ten gevolge van inbraak, diefstal, verduistering, overvallen, brand of anderszins.

Artikel 91. Fysieke beveiliging

1. Buiten de werkuren worden de van de leverancier ontvangen reisdocumenten, de ingehouden reisdocumenten, de bijschrijvingsstickers, de opslagmedia, de documentatie en de overige materialen opgeslagen in een inbraakvertragende en brandwerende voorziening, zoals een gesloten inbraakwerende waardekast of kluis, met een waardebergingsindicatie van € 1.000,-. Deze voorziening is in een af te sluiten ruimte geplaatst.
2. De plaatsen waar de reisdocumenten, de bijschrijvingsstickers, de documentatie en de overige materialen zijn opgeslagen, alsmede de ruimte waarin de apparatuur en de programmatuur zich bevinden, zijn uitgerust met een elektronisch inbraakalarmeringssysteem dat voorziet in een zogenoemde permanente vaste-lijn-verbinding met een door de rijksoverheid toegelaten alarmcentrale. Voor zover een openbaar lichaam niet beschikt over een inbraakalarmeringssysteem, bedoeld in de eerste zin van dit lid, dienen deze plaatsen en deze ruimte onder permanente fysieke (24-uurs) bewaking te staan.
3. De apparatuur en programmatuur, alsmede de tijdens de werkuren uit te reiken of ingehouden reisdocumenten, de bijschrijvingsstickers en de te gebruiken documentatie en overige materialen bevinden zich, onder voortdurend toezicht, op een voor onbevoegden onbereikbare en afsluitbare plaats.
4. In afwijking van het eerste lid blijft de authenticatiekaart ook tijdens de werkuren opgeslagen in de voorziening, bedoeld in het eerste lid. De authenticatiekaart mag zich uitsluitend buiten de

desbetreffende voorziening bevinden op het moment dat deze nodig is om het mobiel vingerafdrukopname-apparaat in het lokale netwerk van de uitgiftelocatie aan te sluiten.

5. In afwijking van het tweede en derde lid, staat een aanvraagstation of een mobiel vingerafdrukopname-apparaat gedurende de werkuren onder voortdurend toezicht van degene die bevoegd is tot het gebruik ervan en bevindt het zich buiten de werkuren in een voor onbevoegden onbereikbare, afsluitbare en bij voorkeur beveiligde ruimte.

Artikel 92. Back-up en herstel van gegevens in het aanvraagstelsel reisdocumenten

1. Van de in de reisdocumentenmodule en de in het reisdocumentenstation opgeslagen gegevens wordt dagelijks een back-up gemaakt. Na het maken van de back-up wordt gecontroleerd of deze is geslaagd.

2. De bewaring van de back-ups geschiedt zodanig, dat afwisselend een exemplaar op de uitgiftelocatie wordt bewaard in de voorziening, bedoeld in artikel 91, eerste lid, terwijl een ander exemplaar elders wordt bewaard, in een vergelijkbare voorziening als bedoeld in artikel 91, eerste lid, zodat tegelijkertijd twee opeenvolgende back-ups op verschillende plaatsen voorhanden zijn.

3. De verstrekke autoriteit beschikt over een op schrift gestelde procedure inzake back-up en herstel, die er in voorziet dat reconstructie van de gegevens mogelijk is.

Artikel 93. Beveiligingsprocedure en beveiligingsfunctionaris

1. De verstrekke autoriteit beschikt over een op schrift gestelde beveiligingsprocedure. In deze beveiligingsprocedure worden in ieder geval maatregelen vastgelegd inzake:

a. de ontvangst, het transport, de bewaring en het beheer van de van de leverancier ontvangen reisdocumenten, de ingehouden reisdocumenten, de bijschrijvingsstickers, de apparatuur, de programmatuur, de documentatie en de overige materialen;

b. de verantwoordelijkheden van de beveiligingsfunctionaris als bedoeld in het tiende lid;

c. de functiescheiding tussen de bij de verstrekking, het beheer en de uitreiking van de reisdocumenten en bijschrijvingsstickers betrokken functionarissen;

d. de beveiliging van het aanvraagstelsel reisdocumenten, onder meer gericht op het voorkomen van onbevoegde toegang of gebruik van gegevens die in het stelsel of tot het stelsel behorende opslagmedia zijn opgenomen.

2. Indien het als gevolg van de omvang van het ambtelijk apparaat niet mogelijk is om te allen tijde te voldoen aan de in het eerste lid, onder c, gestelde eis van functiescheiding, kan daarvan met inachtneming van het derde en vierde lid, worden afgeweken.

3. In de situatie, bedoeld in het tweede lid, wordt schriftelijk vastgelegd:

a. de reden waarom tijdelijk niet aan de eis van functiescheiding kan worden voldaan;

b. de periode waarin niet aan de eis van functiescheiding wordt voldaan;

c. de namen van de ambtenaren die in de onder b bedoelde periode zijn belast met de verstrekking, het beheer en de uitreiking van de reisdocumenten en bijschrijvingsstickers.

4. Na afloop van de periode, bedoeld in het derde lid, controleert de daartoe aangewezen ambtenaar, die in de desbetreffende periode niet betrokken is geweest bij de verstrekking, het beheer en de uitreiking van de reisdocumenten en bijschrijvingsstickers, of de schriftelijke vastlegging, bedoeld in het derde lid, aanwezig is en de verstrekking, het beheer en de uitreiking op de voorgeschreven wijze hebben plaatsgevonden. In het geval er sprake is van onregelmatigheden wordt gehandeld overeenkomstig artikel 95.

5. De burgemeester of de gezaghebber draagt zorg, dat de bij de uitvoering van de wet betrokken ambtenaren regelmatig worden geïnformeerd over ontvreemdingsrisico's en ten minste één maal per jaar worden geïnstrueerd met betrekking tot risicobeperkende afspraken en maatregelen terzake.
6. De beveiligingsprocedure wordt jaarlijks geëvalueerd en zo nodig aangepast.
7. Ten behoeve van het opstellen en evalueren van de beveiligingsprocedure wordt gebruik gemaakt van de door het Agentschap BPR daarvoor beschikbaar gestelde hulpmiddelen. Afwijkingen van de beveiligingsvoorschriften worden schriftelijk vastgelegd en ten minste vijf jaren naast de beveiligingsprocedure bewaard.
8. De burgemeester of de gezaghebber wijst een beveiligingsfunctionaris aan die belast is met het beheer van en het toezicht op de naleving van de beveiligingsprocedure.
9. Van de aanwijzing of de vervanging van de beveiligingsfunctionaris wordt terstond melding gedaan aan het agentschap BPR met gebruikmaking van standaardformulier B5.
10. De functie van beveiligingsfunctionaris is niet verenigbaar met het verrichten van andere handelingen ter uitvoering van de wet.
11. De taken en verantwoordelijkheden van de beveiligingsfunctionaris worden vastgelegd in een functieomschrijving.
12. De burgemeester of de gezaghebber draagt er zorg voor dat de beveiligingsfunctionaris in staat wordt gesteld alle handelingen te verrichten die uit zijn taak voortvloeien.
13. De beveiligingsfunctionaris is rechtstreeks verantwoording verschuldigd aan de burgemeester of de gezaghebber.
14. Indien bij de aanvraag geen gebruik wordt gemaakt van het aanvraagstation wordt in afwijking van het vierde lid als volgt gehandeld:
 - a. In de periode, bedoeld in het derde lid, worden met betrekking tot de aangevraagde en uitgereikte reisdocumenten en bijschrijvingen de aanvraagformulieren bewaard en afschriften gemaakt van de gegevens die over deze documenten in het reisdocumentenstation zijn opgenomen.
 - b. Na afloop van de periode, bedoeld in het derde lid, controleert de daartoe aangewezen ambtenaar, die in de desbetreffende periode niet betrokken is geweest bij de verstrekking, het beheer en de uitreiking van de reisdocumenten en bijschrijvingsstickers, of de schriftelijke vastlegging, bedoeld in het derde lid, alsmede de aanvraagformulieren en afschriften, bedoeld in onderdeel a, aanwezig zijn, en de verstrekking, het beheer en de uitreiking op de voorgeschreven wijze hebben plaatsgevonden. In het geval er sprake is van onregelmatigheden wordt gehandeld overeenkomstig artikel 95.

Artikel 94. Controle op de toepassing van de beveiligingsmaatregelen

1. De burgemeester of de gezaghebber voert een keer per jaar een controle uit op de toepassing van de beveiligingsmaatregelen, genoemd in de artikelen 90 tot en met 93.
2. Bij de controle en de verslaglegging wordt gebruik gemaakt van de daarvoor door het agentschap BPR beschikbaar gestelde hulpmiddelen.
3. De burgemeester of de gezaghebber laat een keer per drie jaar een onderzoek uitvoeren door een deskundige met kennis van zaken op het terrein van auditing, die niet betrokken is of is geweest bij de beleidsvoorbereiding, planvorming of feitelijke uitvoering van de reisdocumentuitgifte of daarmee verband houdende beveiligingsmaatregelen in de gemeente of in het openbaar lichaam. Het onderzoek heeft betrekking op de wijze waarop uitvoering is gegeven aan het eerste en tweede lid, alsmede op de werking van beveiligingsmaatregelen in de praktijk.
4. De deskundige voert het onderzoek uit aan de hand van het onderzoeksprotocol en de toepasselijke vragenlijst zoals die zijn opgenomen in bijlage K. Voor het invullen van de vragenlijst

wordt gebruik gemaakt van de daartoe door het agentschap BPR beschikbaar gestelde internetfaciliteiten. Met behulp van deze internetfaciliteiten wordt tevens de definitieve versie van de ingevulde vragenlijst op elektronische wijze aan het agentschap BPR toegezonden.

5. De burgemeester of de gezaghebber biedt de elektronische versie van de ingevulde vragenlijst, bedoeld in het vierde lid, door middel van een aanbiedingsbrief volgens modelformulier C13 aan het agentschap BPR aan, vergezeld van een door de deskundige ondertekende schriftelijke verklaring volgens modelformulier C14, waarin wordt vermeld dat deze instaat voor de juistheid van de in het kader van het onderzoek verstrekte gegevens.

6. Het agentschap BPR kan in aanvulling op het in het derde lid bedoelde onderzoek steekproefsgewijze een nader onderzoek uitvoeren.

Artikel 95. Ontvreemding of vernietiging

1. In het geval van ontvreemding dan wel vernietiging van reisdocumenten, bijschrijvingsstickers, apparatuur, programmatuur, opslagmedia, documentatie en overige materialen ten gevolge van inbraak, diefstal, verduistering, overvallen, brand of anderszins dient de met de uitvoering van de wet belaste autoriteit daarvan terstond aangifte te doen bij de plaatselijke politie en tevens terstond het agentschap BPR daarvan in kennis te stellen.

2. De in het eerste lid bedoelde autoriteit zendt het agentschap BPR vervolgens binnen één werkdag, eventueel per fax, een schriftelijke kennisgeving waarin de navolgende gegevens zijn opgenomen:

- a. het tijdstip en de exacte toedracht van de ontvreemding of vernietiging;
- b. de nummers van de ontvreemde of vernietigde reisdocumenten en bijschrijvingsstickers, alsmede de daarin vermelde persoonsgegevens;
- c. de ontvreemde of vernietigde apparatuur, programmatuur, opslagmedia, documentatie en overige materialen met de eventueel daarop vermelde nummers.

3. Zodra het door de plaatselijke politie opgemaakte proces-verbaal beschikbaar is, wordt daarvan een afschrift gezonden aan het agentschap BPR.

Besluit proceskosten bestuursrecht

Art. 1. Een veroordeling in de kosten als bedoeld in artikel 8:75 onderscheidenlijk een vergoeding van de kosten als bedoeld in artikel 7:15, tweede lid, of 7:28, tweede lid, van de Algemene wet bestuursrecht kan uitsluitend betrekking hebben op:

- a. kosten van door een derde beroepsmatig verleende rechtsbijstand;
- b. kosten van een getuige, deskundige of tolk die door een partij of een belanghebbende is meegebracht of opgeroepen, dan wel van een deskundige die aan een partij verslag heeft uitgebracht;
- c. reis- en verblijfkosten van een partij of een belanghebbende;
- d. verletkosten van een partij of een belanghebbende;
- e. kosten van uittreksels uit de openbare registers, telegrammen, internationale telexen, internationale telefaxen en internationale telefoongesprekken; en
- f. kosten van het als gemachtigde optreden van een arts in zaken waarin enig wettelijk voorschrift verplicht tot tussenkomst van een gemachtigde die arts is.